

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

40. An perseuerante periculo alicuius infirmatis, in qua sumpra est
Extrema-Vnctio, si adueniat periculum alterius infirmitatis, possit ager
denuò inungi? Et quid si antiquum periculum, quod iam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

item, ex eo, quod Sacramentum hoc frequenter vocetur, *Sacramentum extremum* *Extrema-Vnctio*, quod conferatur extremo morbo laborantibus.

4. Deinde Concilium Tridentinum *sess. 14. in Prooimio huius Sacramenti*, asserit, institutum esse à Christo Domino, ut finem nostræ vitæ, tanquam firmissimo quodam præsidio, muniret aduersus Diaboli insidias. Supponit ergo, non aliis, quam iis, qui in fine vitæ esse creduntur, ministrandum esse. Quod optimè confirmari potest ex eo, quod sic totius vitæ Christianæ (ut inquit Concilium) consummationum. Secundo, si quilibet infirmus huius Sacramenti capax esset, eique validè ministrari posset, nulla appareret sufficiens ratio, cur Ecclesia solis infirmis periculosis hoc Sacramentum concederet, & aliis denegaret, iniuste enim viderentur priuari tanto Sacramenti fructu; quo ex institutione Christi capaces existunt. Vnde ex his patet responsio ad argumenta contraria.

5. Sed hic obiter quæro, an in dubio (non loquor in casu opinionis), an morbus de se, vel in hoc indiudivo sit periculoso, possit *Extrema-Vnctio* ministrari? Et citò, censet *Chapeauilla de ministrat. Vnct. cap. 5. quest. 11.* ministrandum esse vnctionem sub conditione: at verius existimo cum *Layman tr. 8. cap. 4. circa finem*, ab hoc Sacramento suspendendum esse: tum, quia non est Sacramentum necessitatis: tum, & præcipue, quia Sacramentum ministrari non potest ei, quem saltem sub opinione probabilis non contingerit illius fructus esse capax: tum, quia est præceptum, ne aliis, quam vitæ periculosis ministratur, cuius præcepti transgressioni exponitur, qui infirmo dubium vitæ periculum tantum habenti vnctionem concederet. Et ita etiam docet *Palaus ubi supra, num. 13.*

6. Non nego tamen, opinionem *Chapeauilla* esse probabilem, quam absolute tenet *Ysambert loco citato, num. 6.* vbi sic ait: [Imò, si Medici nullum adhuc habeant positum iudicium, quo prudenter, & probabiliter assentiant, infirmum esse in periculo, sed grauius hæsitent, licet suspendant iudicium, nihilominus infirmus non desinit esse capax huius Sacramenti: quia tunc ob eiusmodi prudentem hæsitacionem Medicorum, timetur de morte talis infirmus; & proinde cum ex *Florentino supra* allegato, hoc Sacramentum debeat dari infirmo, de cuius morte timeretur, debet etiam & huic conferri, maxime cum possit esse ei alicuius necessitatis; & Sacramenta, quæ sunt necessitatis, possunt etiam conferri in dubio, ne Christianus priuetur remedio.] Ita ille.

7. Et hæc dicta sufficiant circa primam difficultatem. Deueniamus itaque ad secundam, videlicet, an si infirmus in morbo non periculoso vnctus sacro oleo, postea incidat in infirmitatem periculosam, sit ei denuò Sacramentum *Extremæ-Vnctionis* ministrandum? Et affirmatiuè respondet *Quintanadueñas ubi supra, num. 6.* & merito quidem. Vnde in eius fauorem adducam auctoritatem *Patris Amici in Cur. Theolog. tom. 8. disp. 19. sect. 10. num. 186.* vbi sic ait: [Ex dictis infero, si quis hoc Sacramentum suscepit tempore, quo morbus non censetur periculoso, posset postea hoc Sacramentum repetere, quando idem morbus euadit periculoso; tum, quia, *supra* ex Concilio ostendimus, hoc Sacramentum collatum infirmo graui, ac periculoso morbo non laboranti, est inualidum: tum, quia, citò, fuerit validum: quia tamen morbus mutatus de non periculoso, in periculoso, constituit infirmum sub noua necessitate, potest iterari.] Ita ille.

RESOL. XXXIX.

An in eadem infirmitate possit Sacerdos aliquo anno inungere?

Et notatur, quod non est necessarium, ut infirmus reciperet sanitatem, & postea incidat in finem, vel alium morbum, & simile periculum, sed satis est, si maneat infirmitate, v. g. hæctica, vel hydropsi euadat periculum mortis, & post aliquod tempus iterum incidat in periculum mortis, tunc enim toties quoties hoc acciderit, potest iterari hoc Sacramentum? Ex part. 1. tr. 3. Ref. 96.

§. 1. Hoc Sacramentum non respicit tantum infirmitatem, sed etiam infirmitatis statum, quo secundum humanam estimationem infirmus appropinquat morti; quocirca cum infirmitas hoc sit est diuturna, & vnus tantum est periculum mortis, non debet hoc Sacramentum iterari. Quando vero morbus est diuturnus, ut est hæctica, & hydropsi, tunc si videatur periculum, vel articulus mortis, debet infirmus inungi, & si postea euadat hoc periculum, & durante illo morbo iterum recurret idem periculum, debet iterum inungi.

5. Notandum, hoc Sacramentum, ut *supra*, esse medicinam, non solum contra infirmitatem animæ, sed etiam corporis, si illa impediatur, quocirca recurrente periculo mortis, repetenda est medicina. Non est autem necessarium, quod infirmus recuperet limitatem, & postea incidat in similem, vel aliud morbum, & simile periculum; sed satis est, si maneat infirmitate, v. g. hæctica, vel hydropsi, euadat periculum mortis, & post aliquod tempus, quod relinquitur iudicio prudentis viri, iterum incidat in periculum mortis. Tunc enim toties quoties hoc acciderit, potest iterari hoc Sacramentum, ut infirmus habeat leuamen in articulo mortis. Quo circa *Concil. Trid. sess. 14. cap. 3. de Extrema-Vnctione*, sic pronuntiat. Quod si infirmi post susceptam hanc vnctionem conualuerint (hoc est, vel omnino recuperent valetudinem, vel ad tempus melius se habuerint, & euaserint periculum mortis) iterum huius Sacramenti subsidio iuari poterunt, cum in aliud simile discrimen incidierint. Vide *Kellionium tom. 2. in 3. part. quest. 3. art. 2.* *Ludouicum de San Juan. quest. vnica. 1. 7. de sacram. extrem. Vnct. dub. 5. concl. 2.* *Vioborellum tract. de sacram. Extr. Vnct. fol. 70.*

RESOL. XL.

An preseruante periculo alicuius infirmitatis, in qua sumpta est *Extrema-Vnctio*, si adueniat periculum alterius infirmitatis possit ager denuò inungi?

Et quid, si antiquum periculum, quod iam aduersum redit, an iterum, ac tertio, vel quoties aduenit periculum, possit infirmus inungi, maxime in articulo mortis diuini, ut in hydropsi, & similibus?

Et an sit peccatum mortale absque necessitate non repetere formam *Extremæ-Vnctionis* in singulis memoratis vnctionibus?

Et quid sentiendum est in prædicto casu de multitudine, et valore Sacramenti? Ex part. 10. tit. 11. & *Milic. Ref. 11.*

§. 1. Casus est curiosus; & apud nullum Dodecerent forsan inuenies, nisi apud non minus ingeniosum, quam doctum Patrem *Dicastrum de Sacram. tom. 1. tract. 7. disp. 1. dub. 1. concl. 64.* vbi sic ait: Quamuis *Extrema-Vnctio*, non imprimis characterem,

Sup. hoc in Ref. not. leg.

rafterem; nequit tamen eodem periculo morbi valide iterari; idque constat ex vlt. Ecclesie: quando verò adest nouum periculum, aut antiquum periculum, quod iam desierat; redit; valide iterum administrari potest. Vnde etiam perseuerante antiquo periculo, non tamen ita proximo; id est, etiam perseuerante agitudine eadem, cessante tamen vrgenti illo periculo, si postea contingat in nouum periculum incidere; valide confertur Sacramentum iterum, ac tertio, vel quoties de nouo aduenit periculum. Difficilius est, an, si perseuerante eadem agitudine cum suo statu periculoso, adueniat noua aliqua aggritudo omnino distincta à præcedenti, etiam illa per se tam periculosa, vt sufficiat per se ad conferendam Extremam Vnctionem, possit iterum repeti hoc Sacramentum? In qua re, saluo meliori iudicio, Ego distinguem, si enim aggritudo superueniens iudicio Medicorum sit aliquid natura sua comitans, vel ordinariè consequens, aut annexum priori aggritudini perseuerant; tunc, etiam si secundum leges physicas curationis, & secundum definitiones aggritudinum, seu morborum, specie distinguantur, possunt, & debent reputari pro vno & eodem. Item, si morbus, vel aggritudo superueniens idè periculosa sit comparatione subiecti, quia casu inueni subiectum præcedenti morbo laborans; secus non futura notabiliter periculosa, potest adhuc illud periculum præcedentis morbi censeri auctum, creuisseque ex aduentu alicuius concussæ, ac proinde non iterandum hoc Sacramentum. Si verò causa superueniens ipsa per se independentè à præcedenti, tam periculosa sit, vt nouum censeatur periculum, sufficiens se solo ad conferendum Extremam Vnctionem patienti; non improbabile mihi videtur posse iterum repeti Sacramentum; est enim simpliciter alius status aggritudo, morbulque diuersus, maxime, si adhuc erat spes aliqua naturaliter sanandi in præcedenti morbo, tamè ex superuentu sequentis ea spes tollatur. Vnde si contingat aggritudo malignis febribus periculose decumbentem ab aliquo lethali ter vulnerari, etiam si ratione prioris aggritudinis suscepit Extremam Vnctionem; probabile omnino puto, posse iterum licitè, & validè Extremam Vnctionem recipere: tunc quia aggritudo simpliciter noua constituit hominem in nouo & distincto agone, & noua & distincta necessitate auxiliorum respectu secundæ aggritudinis, ad cuius agonem, & certamen nondum existentis non data fuerat gratia præcedentis Sacramenti. Nec enim Sacramentum hoc confert gratiam cum respectu ad auxilia, vel (quod idem est) auxilia non conferuntur intuitu Sacramenti suscepti, nisi comparatione aggritudinis, in qua existerat aggritus, quando suscepit Sacramentum. Cum ergo iam existat simul in alia noua aggritudine, non minus indigente gratia, auxiliis, & inductione Presbyterorum Ecclesie, qui orent super aggritum, vt oratio fidei saluet infirmum, & alleuet eum Dominus; non vidèo cur ad hos omnes effectus, & ad sanitatem etiam corporis, modo explicato, non possit vti secundo Sacramenti huius remedio, vrgente secunda indigentia; quod enim alia aggritudo nondum obierit, per accidens esse videtur, si expectemus præcisè nouæ aggritudinis indigentiam. Hucusque Dicastillus, quæ secundum eius mentem dicta esse volo.

2. Dicendum est igitur, posse iterum hoc Sacramentum in aggritudinibus diuturnis, vt in hydrophisi, & similibus, quando accidit periculum mortis, quod potest accidere aliquando bis, & ter; vt notat Zanardus in Direct. Theolog. par. 1. de Sac. Extr. Vnction. cap. 5. in fine, quod etiam notauit Raguccius in Lucerna Parochorum, de Sac. Extr. Vnct. quest. 10. num. 3. vbi testatur in ciuitate Beneuenti quemdam

Scipionem Mascambrannum supra ter fuisse vnctum in quadam infirmitate, in qua melius se habuit, & deinde iterum subit periculum mortis.

3. Sed si obiter hic aliquis inquirat, an sit peccatum mortale absque necessitate non repetere formam Extremæ Vnctionis, in singulis membrorum vnctionibus; negatiuè respondet vbi supra Dicastillus, dnb. 4. num. 69. sic asserens: De repetitione verò eiusdem formæ in singulis vnctionibus, Aliqui putant esse necessariam saltem necessitate præcepti in vnaquaque vnctione sua formam repetere, quod mihi placet. Vtrum autem sit peccatum mortale, ita sine vrgente necessitate omnes conferre Vnctiones, vt interim, dum sunt, vna tantum forma communis omnibus proferatur? Aliqui Recentiores dicunt: nisi moneatur vngendus de periculo nullitatis Sacramenti, esse mortale; nimirum supponentes illam doctrinam, quod in materia Sacramento-rum, nec forma, nec materia dubia, nec minister dubius adhiberi debeat, nisi saltè moneatur susceptrus de periculo nullitatis. Quæ sententia probabilis est, & in praxi omnino sequenda: sed non quidquid est positum in opinione, statim celsendum dubium quoad hoc, tunc enim aliqua, quæ quamuis non sint certa omnimoda certitudine, ad eam proximè accedunt; vel tanta est probabilitas, vt possit quis mortaliter esse securus. Et quidem in nostro casu, cum præter Vnctionem legitimam, vt supponimus, oratio Presbyteri adhibeatur communis pro omnibus Vnctionibus; non video esse timendum, aut dubitandum de nullitate, aut valore Sacramenti; vt censeri debeat peccatum mortale ex eo præcisè capite, quod hic, aut ille Doctor velit mouere Quæstionem. Talis est illa quæstio de valore Sacramenti Pœnitentiæ cum sola attritione, etiam cognita vt tali. Vnde existimo vnicam formam sufficere. Per istas sanctas Vnctiones, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Deus quicquid peccasti per visum, auditum, odoratum, gustum, & tactum. Interim exhibendo omnes prædictas Vnctiones: hæc enim verba tam integre, & expressè significant, atque significarent singulæ formæ per se dictæ. Hæc Dicastillus. Sed ego hanc sententiam in sola necessitate olim admisi, & nunc admitto cum Tannero tom. 4. disp. 7. quest. 1. dnb. 1. num. 19. & tenet, me citato, Pater Lugo de Sacram. in genere, cap. 12. num. 3.

Sup. hoc supra in Ref. 8. paulo post initium, à veris & doctissimus Barbosa vlt. que in fine, & in Ref. 10. & 11. leges per totas, & in Ref. 35. ad mediū, à veris sed an in tali casu, &c.

Sup. his materia, forma, & Minister dubio supra in tr. 1. ex doctrina Resol. 102. §. 2. post mediū, ad veris. Sequitur grauitè, & in alio §. & veris, eius not.

Sup. his nullitate, aut valore supra in Ref. 16. §. Tertia, & §. Adhuc & in aliis eius not. & lege etiam Ref. & veris, annot. primæ huius §.

Admitit in Ref. præteritæ annot. & in eodem §. Tertia, & in aliis eius not. & signatè lege Resol. 10. &c.

RESOL. XLI.

An Sacerdos moribundus possit se ipsum ungeri? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 94

§. 1. Videtur affirmatiuè respondendum, quia, vt supra satis probatum est, Sacerdotem moribundum posse se ipsum communicare, sed respondeo negatiuè, quia S. Iacobus satis indicat diuersas esse personas infirmi & Presbyteri vncturi. Secundo, quia forma mutaretur substantialiter quoad significationem verborum, non enim idem est: indulgeat tibi Deus quicquid deliquisti; & indulgeat mihi quicquid deliqui, & c. sicut esset mutatio substantialis si quis diceret, Baptizo me, vt docet S. Thom. quest. 66. art. 5. ad 4. Tertio, quia sacramenta quæ perficiuntur ipso vsu, requirunt ministerium à suscipiente diuersum. Aliud est de Eucharistia, quæ est sacramentum in re permanenti consistens, & ita docet Mercerus in 3. part. de Sacramentis, quest. 32. art. 5.

RESOL.

Sup. hoc in Ref. præteritæ.